

Szlak Twierdzy Kraków

2012-02-15

W ostatnich latach celem turystycznym stały się fortyfikacje, np. Verdun, linii Maginota, Wału Atlantyckiego, a w Polsce - Osowca, Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, Świnoujścia, Helu, Giżycka i in. Poszukiwaczy przygód zapraszamy na eskapadę po krakowskich obiektach architektury obronnej, do których należą dzieła obronne z XIX i XX w.

W latach zaborów - od roku 1795 do 1918 r. - Kraków oddalony był tylko o 7 km od granicy z Rosją, toteż stał się twierdzą, rozbudowywaną przez Austriaków od 1854 r. Postęp techniki - głównie wzrost zasięgu artylerii - spowodował, że fortyfikacje wzniesione w połowie XIX w. stały się wkrótce bezużyteczne (np. fort przy Nowym Kleparzu), toteż po 1878 r. wzniesiono pierścień dzieł obronnych oddalonych od centrum miasta. W 1914 r. zewnętrzny pierścień Twierdzy Kraków liczył 32 forty różnych typów (pancerne, piechoty itp.). Część z nich została, niestety, zniszczona w 2. poł. XX w., ale pozostałe świadczą o rozmiarach Twierdzy i kunszcie budowniczych.

Obejrzenie austriackich fortyfikacji Krakowa ułatwi - oznakowany żółto-czarno-żółtymi znakami - szlak dawnej Twierdzy Kraków. Jeden z jego odcinków prowadzi od fortu "Mogiła" do Salwatora, drugi - na prawym brzegu Wisły - od fortu "Lasówka" do fortu "Św. Benedykt". Łączy poszczególne dzieła obronne prowadząc w dużej części wzdłuż historycznej, fortecznej drogi rokadowej.

Szlak, choć pomyślany jako pieszo-rowerowy, może być też w dużych częściach zwiedzany przez zmotoryzowanych, tym bardziej że do większości obiektów kierują informacyjne znaki drogowe. Z kolei piesi z konieczności pokonują szlak fragmentami, licząc się z tym, że odcinki dawnej drogi rokadowej stanowią dziś fragmenty krakowskich ulic lub podmiejskich dróg.

Upредить trzeba, że niektóre forty są dostępne, inne są zagospodarowane, toteż dostęp do nich jest możliwy za zgodą użytkownika, ale niektóre nie są do zwiedzania udostępnione.

Zagospodarowane forty pełnią różne funkcje. Na przykład, w fortach "Olszanica" (na zach. od Lasu Wolskiego) i "Grębałów" (przy ul. Kocmyrzowskiej) znajdziemy ośrodki jeździeckie. We wspomnianym forcie "Olszanica" działa też schronisko harcerskie, zaś w forcie "Zielonki" - hotel "Twierdza". Przy tym hotelu, a także przy forcie "Węgrzce" (przy szosie Kraków - Kielce) urządzono strzelnicę.

Kilka fortów, niezbyt odległych od siebie, znajduje się w Nowej Hucie, np. forty "Batowice" na os. Złotego Wieku, "Mistrzejowice" nieopodal os. Piastów, a także forty "Krzyszawice" (miejsce martyrologii z lat II wojny światowej) i wspomniany "Grębałów". Z kolei

w pd. części miasta zainteresowanie budzą inne dzieła obronne, m.in. forty "Prokocim", "Rajsko" (z pięknym widokiem na Kraków), "Skotniki", a także jeden z najstarszych - fort artyleryjski "Św. Benedykt" na wzgórzu Lasoty (Krzemionki), dziś unikalny przykład fortyfikacji z połowy XIX w.

**Magiczny
Kraków**

[SZLAK TWIERDZY KRAKÓW](#)